

Gáspár-Singer Anna

Üdv a távollevőknek

Megkezdjük a negyedik hetet. Március elején, visszaérkezve egy erdélyi fellépésről, ahol két író-társammal együtt mutattuk be a tavaly megjelent könyveinket, váratlanul (bár a drukker ideje már velünk volt) újra kellett tervezni mindent. Mostanra túl egy költözésen, az online tanulás okozta sokon, miszerint *az nem lehet, hogy hétről hétre ennyit, hogy pontosan időre, ráadásul különféle felületeken, túl a döntésen, hogy innentől kezdve otthon maradunk.*

Ami akkor még bizonytalannak tűnt – valószínű, hogy elmarad majd néhány irodalmi rendezvény és fellépés, köztük ismerősöké és a miénk is –, az két hét alatt bizonyossággá vált. Elmaradt a lipcsei, a londoni könyvvásár és Budapesten sem rendezik meg a Nemzetközi Könyvfesztivált, amelynek díszvendége Svetlana Alekszjevics lett volna. Csúsznak a könyvbemutatók és a megjelenések, a májusiak szeptemberre, a későbbiek ki tudja, mikorra tolódnak. Tolódik a saját könyvem megírása is, bár ez utóbbit nem köti szoros határidő.

De ami ennél jóval nagyobb gond, hogy bezárt a reptér, nem járnak a repülőek sem: külföldön élő nagybeteg rokonunkat nem tudjuk meglátogatni. Szomorú ünnepnek nézünk elébe.

Az első napokban új fogalmakkal, úgymint karanténidőszak, karanténközérzet, karanténnapló, operatív törzs stb., informatikai trükkökkel/praktikákkal barátkozom, illetve sajátítok el közülük jó néhányat. Közben jó volna mindenütt jelen lenni, de főként felvenni az új tempót, a megszokott életritmusunktól minden szempontból eltérőt. A helyzet egyébként végtelenül abszurd, egyszerre minden szélsőségesen lelassult, mégsem tudom utolérni magam soha. A háttérben ráadásul folyamatosan ott a vírusház, az apró kórokozó megállíthatatlanul terjed, kiköveteli magának a figyelmet. A Covid-19-nek állítólag különlegesen szép a hangja, a kutatók által rögzített halk búgás bárki által meghallgatható.

Apokalipszis most: nem könnyű a belső békére koncentrálni. A molekula nyomában riasztó kórházak videó keringenek a neten, közös, határokon átfelül valóságunk leginkább egy kommersz amerikai mozira emlékeztet, amelyben a világot (értsd: az amerikai kontinenst) fenyegető járványt hosszas küzdelmek árán végül legyőzi a vírusokra szakoso-

dott tudóscsapat: kérdés, hogy nekünk is sikerül-e vajon ugyanaz.

Igyekszem nem gondolni (napjában többször) az utóhatásokra. Gazdasági válság, munkanélküliség, szociális válság, szegénység. Aggasztó belpolitikai hírek. Valószínű, hogy már semmi nem lesz ugyanaz, mint a Covid-19 előtt volt. „Az élet élni akar” azonban, mondja az ismert (híres-hírhedt) terapeuta egy a Facebookon megosztott videóposztban, a mondat – a vírushoz hasonlóan – memként terjed az ismerősök körében. A városi nép- és társzművészet(ek) egyébként is rendkívül találékony(ak) mostanság: a politikai és vírusmémgyártás mellett kézművesek, varrónők, ügyes kezű otthonbarkácsolók is ráálltak a maszkkészítésre. Pár napig én is nézegetem a videókat, rácsodálkozom, milyen pofonegyszerű ez az egész, akár varrás nélkül is működik. Végül mégis a rendelés mellett döntök.

Egy idő után megtanulok nem reagálni a számokra, úgynevezett számimmunis lettem. Egyelőre nem tudom, hogy ez a jövőre nézve jó-e vagy inkább rossz.

Elérhető vagyok, de leginkább online, a bevásárlást is online intézem. Amikor először pattanok le óriás áruházláncok házhozszállítási rendszeréről, kétségbeesem, azután ezt is megszokom. Jöhet az újratervezés, a jelenlegi legkitartóbb barát. Ugyanakkor egyre gyakrabban kapom magam romantikus képzelgéseken, mint például offline nézelődés a piacon vagy egy nagyobb, hétvégi aldis bevásárlás (ah, boldog, felelőtlen békeidők!). Szerencsére még időben elhessegetem magamtól. A *social distance* immár nem kizárólag az introvertáltak preferálta úri huncutság, ellenkezőleg: nagyon is a hétköznapi rögváló. Barát, rokon vagy idegen gyakorlatilag egyre megy, a lényeg, hogy semmi esetre se legyen túlságosan közel. Másfél-két méteren belül egyáltalán ne, azon túl már viszonylag opcionális. A személyes kontaktok észrevétlenül iktatódnak ki, emlékek egy röpke pillanat alatt süllyed a múlt ködébe.

Barátokkal arról csetelünk, jó-e ilyenkor a sportolás, a séta odakint. Merthogy az immunrendszer karanténidőben is erősíteni kell. Egyikük, hónapok óta Londonban van, mindennap fut, a Temze-part szerencsére széles, betartható az előírás szerinti tá-

volság. Itt, a pesti Belvárosban, s főként a Duna-parton mindez jóval aggályosabb.

Így marad a jóga, megint csak online, amit egy kedves ismerős tart naponta egy kis csoportnak, barátságból. Kilencven perc pontosan kidekázott edzésidő nekem és a tizenegy éves fiannak, aki időnként megunja, de azután szorgalmasan gyakorolja tovább az ászanákat. Galamb, kobra, teve, lefelé néző kutya, többkörös napüdvözletek. Odabent, a szobában izzadunk a polifoamon. Ha kertre, a természet közelségére vágyunk, ott a keskeny, virágokkal teleültetett gangvég a kis asztallal meg két összecukható székkal, ahonnan rálátni a bérházak között magasba nyúló ostorfákra. Mini „balkonunk” olyan, mint valami kis sziget, amelynek műfűvel borított szélén, a függönyön túl már a lépcsőház, a régi cselédlépcső van. Senkivel nem érintkezünk, szerettemmel közös immunközösséget alkotva ülünk otthon, figyeljük a híreket.

Néha eszembe jut, biztosan mások is így vannak ezzel. Figyelik, azután már nem, számolnak, összetvetnek, aztán már azt sem (vagy érdemben nem),

lassanként kialakítódnak a személyes túlélő-stratégiák (karanténlet, karanténstratégia), csak ne a hivatalos legyen, a központilag ajánlott. És ez a nemfigyelés, a hivatalos információknak hátat fordítás kicsit olyan, mint valami nagy, hangtalan lázadás. Legalábbis így képelem. Az első pillanatok lázas túltöltekezései, kultpörgései (nézz filmeket, online elérhető színházi előadásokat és kiállítást, olvass el minél több kihagyott, régóta vágyott nagyregényt) idővel megkopnak, helyükre visszakúsznak a szoros hétköznapi teendők. Apropos, nagyregény: kíváncsi vagyok, vajon hány műben jelenik majd meg világraszóló apokalipszisünk mint újdonsült, kurrens tematika.

Végtelen vírusvíkendünk mindenestre egyszer véget ér. Hogy mikor, még senki nem tudja, egyelőre minden bizonytalan. Addig is, rosszabb napokon a mémmé vált, abszurdításában is humoros mondattal bátorítom magam: „az élet élni akar”.

2020. április 9–12.

Für Emil: *Korai gyász*, 2020
Tus, tinta, papír, 295 × 210 mm